

„Keičiasi cheminių medžiagų ženklėjimas“

Informacija parengta pagal Europos Komisijos leidinius

Pasaulyje naudojamos įvairios cheminių medžiagų klasifikavimo ir ženklėjimo sistemos. Ta pati cheminė medžiaga Jungtinėse Amerikos Valstijose gali būti klasifikuojama kaip „toksiška“, Europos Sąjungoje - kaip „kenksminga“, o Kinijoje - „nepavojinga“. Siekiant pašalinti šiuos skirtumus bei sustiprinti žmonių ir aplinkos apsaugą visose šalyse, buvo sukurta Pasaulinė suderinta cheminių medžiagų klasifikavimo ir ženklėjimo sistema (GHS) pagal Jungtinių Tautų (JT) kriterijus.

GHS yra tarptautinių rekomendacijų rinkinys, todėl nėra teisiškai privalomas dokumentas. Tačiau, kaip daugelis pasaulio šalių, Europos Sąjunga norėjo padaryti šią ženklėjimo sistemą privaloma, perkeldama į Bendrijos teisę. Tokiu būdu 2009 m. sausio 20 d. įsigaliojo Europos Parlamento ir Tarybos reglamentas (EB) Nr. 1272/2008 dėl cheminių medžiagų ir mišinių klasifikavimo, ženklėjimo ir pakavimo (toliau – CLP reglamentas).

CLP reglamento nuostatos palaiapsniui, per pereinamuosius laikotarpius (CLP reglamento dalys cheminių medžiagų atžvilgiu taikomos nuo 2010 m. gruodžio 1 d., o mišinių atžvilgiu - nuo 2015 m. birželio 1 d.), pakeis pavojingų cheminių medžiagų Direktyvą 67/548/EEB (DSD) ir pavojingų preparatų Direktyvą 1999/45/EB (DPD).

Kas keičiasi?

Terminologija	
<i>Direktyva 67/548/EEB</i>	<i>CLP reglamentas</i>
Preparatai	Mišiniai
Pavojingumo simboliai	Piktogramos
Pavojingumo nuorodos	Signaliniai žodžiai
Rizikos frazės R111	Atsargumo frazės H111
Saugumo frazės S111	Atsargumo frazės P111

Naujos piktogramos pagal CLP reglamentą

Piktograma	Pavojingumas
Simbolis: sprogstanti bomba	✓ Nestabilios sprogiosios medžiagos ✓ Savaimė reaguojančios medžiagos ir mišiniai ✓ Organiniai peroksidai
Simbolis: liepsnojantis lankas	✓ Oksiduojančiosios dujos ✓ Oksiduojantieji skysčiai ✓ Oksiduojančiosios kietosios medžiagos
Simbolis: liepsna	✓ Degiosios dujos ✓ Degieji aerosoliai ✓ Degieji skysčiai ✓ Degiosios kietosios medžiagos ✓ Savaimė reaguojančios medžiagos ir mišiniai ✓ Piroforiniai skysčiai ✓ Piroforinės kietosios medžiagos ✓ Savaimė kaistančios medžiagos ir mišiniai ✓ Medžiagos ir mišiniai, kontaktuodami su vandeniu išskiriantys degiąsias dujas ✓ Organiniai peroksidai
Simbolis: dujų balionas	✓ Slėgio veikiamos dujos ✓ Suslėgtosios dujos ✓ Suskystintosios dujos ✓ Atšaldytos suskystintosios dujos ✓ Ištirpintosios dujos

Simbolis: korozija

- ✓ Ėsdina metalą
- ✓ Odos ėsdinimas
- ✓ Smarkus akių pažeidimas

Simbolis: kaukolė ir sukryžiuoti kaulai

- ✓ Ūmus toksiškumas (prarijus, per odą, įkvėpus)

Simbolis: pavojai sveikatai

- ✓ Kvėpavimo takų jautrinimas
- ✓ Mutageninis poveikis lytinėms ląstelėms
- ✓ Kancerogeniškumas
- ✓ Toksinis poveikis reprodukcijai
- ✓ Specifinis toksiškumas konkrečiam organui (vienkartinis poveikis)
- ✓ Specifinis toksiškumas konkrečiam organui (kartotinis poveikis)
- ✓ Plaučių pakenkimo prarijus pavojus

Simbolis: šauktukas

- ✓ Ūmus toksiškumas (prarijus, per odą, įkvėpus)
- ✓ Odos dirginimas
- ✓ Akių dirginimas
- ✓ Odos jautrinimas
- ✓ Specifinis toksiškumas konkrečiam organui (vienkartinis poveikis)
- ✓ Kvėpavimo takų dirginimas
- ✓ Narkotinis poveikis

Simbolis: aplinka

- ✓ Pavojinga vandens aplinkai

Svarbiausi nurodymai

- ▶ Susiraskite naujų etikečių ir saugos duomenų lapų.
- ▶ Išmokykite darbuotojus suprasti ir atpažinti naują informaciją etiketėse.
- ▶ Pasitikrinkite, ar cheminės medžiagos arba mišinio, kurį naudojate, naudojimo būdas nurodytas SDL ir nėra nerekomenduojamas.
- ▶ Laikykitės naujose etiketėse ir saugos duomenų lapuose nurodytų rekomendacijų.
- ▶ Patikrinkite, ar nepasikeitė klasifikacija.
- ▶ Įvertinkite riziką darbuotojams ir prireikus atlikite naują savo darbo vietos rizikos vertinimą.
- ▶ Jei esate darbdavys, praneškite savo darbuotojams apie pasikeitimus.
- ▶ Jei turite klausimų apie naująją etiketę arba saugos duomenų lapą, kreipkitės į tiekėją.

Daugiau informacijos

ECHA (Europos cheminių medžiagų agentūros) svetainėje (<http://echa.europa.eu>) pateikiamos išsamios CLP reglamento ir REACH reglamento taikymo gairės.

Be to, ECHA svetainėje galima rasti valstybių narių nacionalinių pagalbos tarnybų sąrašą.

Informacijos apie darbuotojų apsaugą nuo cheminių medžiagų reglamentuojančius teisės aktus galima rasti http://europa.eu/legislation_summaries/employment_and_social_policy/health_hygiene_safety_at_work/index_lt.htm

Informaciją ir leidinius apie sveikatą bei darbo saugą galima rasti <http://ec.europa.eu/social/healthandsafety>

© Europos Sąjunga, 2013
Leidžiama atgaminti nurodžius šaltinį

© Viršelio nuotrauka: iStockphoto
Naudoti ar atgaminti nuotraukas, kurios pagal autoriaus teises nepriklauso Europos Sąjungai, galima tik gavus autoriaus teisių turėtojo (-ų) leidimą.

ISBN 978-92-79-28361-1
doi:10.2767/96233

Printed in Italy

SPAUSDINTA POPIERIUJE, BALINTAME NENAUDOJANT ELEMENTINIO CHLORO (ECF)

Leidinių biuras

ISBN 978-92-79-28361-1

9 789279 283611

doi:10.2767/96233

Europos
Komisija

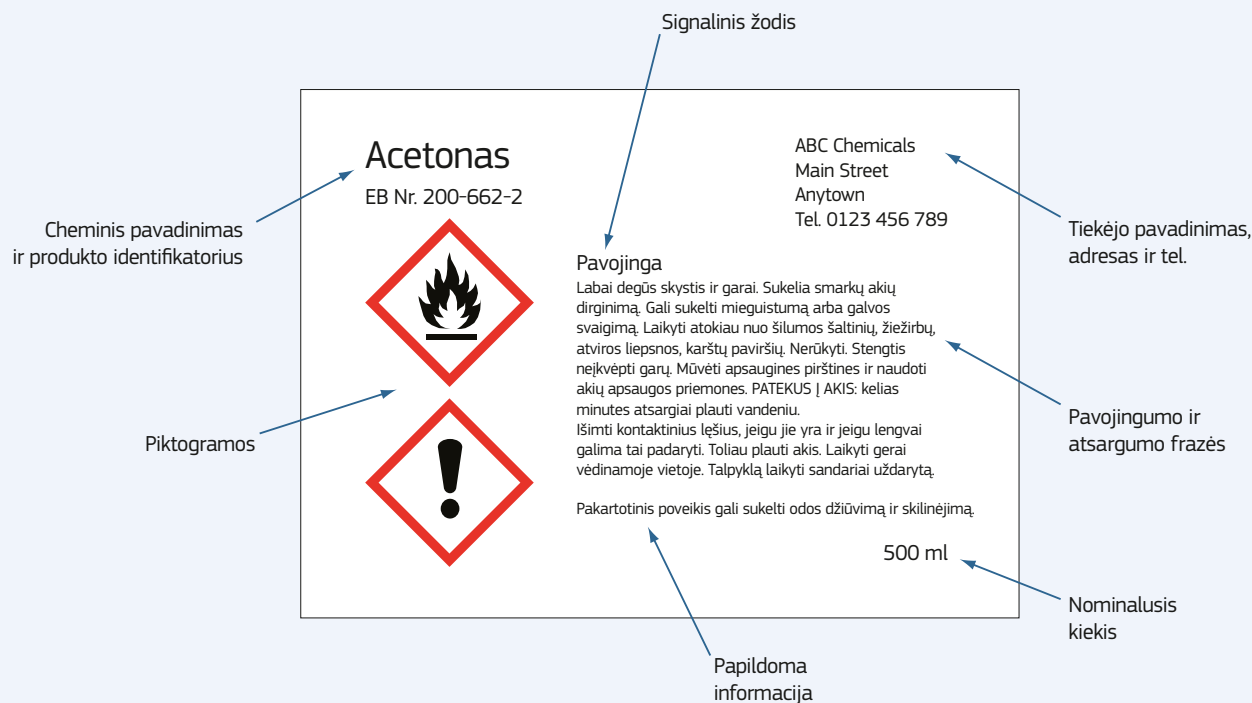
**Keičiasi cheminių
medžiagų etiketės.
Kokį poveikį
tai turės jums?**

Kiekvieną dieną darbe naudojame cheminius produktus, pavyzdžiui, valymo produktus, tepalus, dažus ar klijus. Šių produktų etiketės suteikia mums naudingos informacijos apie:

- ▶ produkte esančių cheminių medžiagų rūšį;
- ▶ su konkrečiu produktu susijusius pavojus;
- ▶ saugų cheminės medžiagos naudojimą.

Kitus kelerius metus pagal naująjį teisės aktą, vadinamą klasifikavimo, ženklavimo ir pakavimo (CLP) reglamentu, siekiant nustatyti pavojus bus keičiama cheminių produktų klasifikavimo tvarka ir šios informacijos pateikimo etiketėse bei saugos duomenų lapuose (SDL) tvarka.

Pavyzdys

CLP reglamentu ES patvirtinama Jungtinių Tautų visuotinai suderinta cheminių medžiagų klasifikavimo ir ženklavimo sistema (GHS). GHS priimama visame pasaulyje, siekiant pagerinti ir suderinti darbuotojų ir vartotojų saugumą bei palengvinti pasaulio prekybą.

Galite pastebėti šiuos skirtumus:

- ▶ kai kurioms pavojaus rūšims taikomi kitokie klasifikavimo kriterijai ir klasifikavimo būdai, tad kai kurie cheminiai produktai gali būti klasifikuojami griežčiau arba mažiau griežtai;
- ▶ pavojaus simboliai etiketėse bus pakeisti naujomis pavojaus piktogramomis;
- ▶ rizikos ir saugos frazių formuluotės bus pakeistos naujomis pavojingumo ir atsargumo frazių formuluotėmis;
- ▶ CLP reglamento ir ankstesnių SDL teisės aktų klasifikacijos ir informacija etiketėse iš SDL 15 skilties perkelta į 2 skiltį.

Priėmus REACH (cheminių medžiagų registracijos, įvertinimo, autorizacijos ir apribojimų) reglamentą, atliekami ir kiti SDL pakeitimai.

Turėtumėte susirasti šiuos pakeitimus ir įsitikinti, kad suprantate naująją informaciją ir laikotės visų naujųjų saugos instrukcijų.

Devynios CLP piktogramos

Trijų naujų piktogramų reikšmės:

Pavojaus tipas	Senasis simbolis	Naujoji piktograma
Gali turėti didelį ilgalaikį poveikį sveikatai, pavyzdžiui, kancerogeninį, mutageninį poveikį, toksinį poveikį reprodukcijai ar kvėpavimo takų jautrinimo poveikį, toksiškumo konkrečiam organui, aspiracinio toksiškumo poveikį	arba	
Mažesnis pavojus sveikatai, pavyzdžiui, dirginimas, odos jautrinimas ir mažesnio pavojingumo toksiškumas (kenksmingas)		
Turi slėgio veikiamų dujų	Nėra simbolio	